EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 26.6.2006
KOM(2006) 354 lõplik

2006/0116 (COD)

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

rahastamisvahendi loomise kohta demokraatia ja inimõiguste edendamiseks kogu maailmas

(Demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend)

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1. Demokraatia ja inimõiguste edendamise uue rahastamisvahendi loomise ettepaneku eesmärk on luua õiguslik alus *kahel 2006. aasta lõpul kehtivuse kaotaval määrusel*[1] põhineva demokraatia ja inimõiguste Euroopa algatuse (EIDHR) järelprogrammile.

2. *Uuel rahastamisvahendil, nagu EIDHR-lgi, on konkreetne eesmärk aidata kaasa ELi poliitiliste eesmärkide saavutamisele välissuhetes inimõiguste ja demokraatia alal*, mida on väljendatud asutamislepingust tulenevates volitustes[2] ning väljendatud komisjoni teatistes, Euroopa Parlamendi resolutsioonides ja nõukogu järeldustes. *Need eesmärgid on globaalse iseloomuga, mis peegelduvad ELi suunistes inimõiguste kohta*[3] *ning kajastuvad erineval moel stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis,*[4] *Euroopa naabruspoliitikas*[5] *ja Euroopa konsensuses arengupoliitikas,*[6] *samuti uutes piirkondlikes algatustes nagu ELi Aafrika strateegia,*[7] *ELi strateegiline partnerlus Ladina-Ameerikaga*[8] *ja ELi Aasiapoliitika*[9]*. EIDHRi peamine poliitiline raamistik on määratud komisjoni 2000. ja 2001. aasta teatistega.*[10]

3. *Sarnaselt EIDHRiga luuakse uus rahastamisvahend täiendama mitmesuguseid ELi demokraatia ja inimõiguste poliitika rakendamisvahendeid, mis ulatuvad poliitilisest dialoogist ja diplomaatilistest demaršidest kuni erinevate finants- ja tehnilise koostöö vahenditeni, kaasa arvatud nii geograafilised kui ka temaatilised programmid. See täiendab ka uut stabiilsusvahendit kriisidega seotud sekkumiste korral.*

---

1 Nõukogu määrus (EÜ) nr 975/1999, mida on muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003, määrusega (EÜ) nr 2240/2004 ja määrusega (EÜ) nr 2110/2005; nõukogu määrus (EÜ) nr 976/1999, mida on muudetud määrusega (EÜ) nr 907/2003, määrusega (EÜ) nr 2242/2004 ja määrusega (EÜ) nr 2112/2005

2 Euroopa Liidu lepingu artikli 11 lõige 1; Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 177 lõige 2 ja artikli 181a lõige 1.

3 *ELi poliitilised suunised kolmandates riikides kehtiva surmanuhtluse kohta*, juuni 1998; *ELi poliitilised suunised kolmandates riikides toimuvate piinamiste ja muu julma, ebainimliku ja alandava kohtlemise ja karistamise kohta*, aprill 2001; *ELi suunised laste ja relvakonfliktide kohta*, 2003; *ELi suunised inimõiguste kaitsjate kohta*, juuni 2004.

4 Vt Zagrebi tippkohtumine 2000. aasta november http://europa.eu.int/comm/enlargement/intro/sap/summit_zagreb.htm

5 Komisjoni strateegiadokument *Euroopa naabruspoliitika*, KOM(2004) 373 lõplik, 12.5.2004, nõukogu 14.7.2004 järeldused.

6 Nõukogu ja nõukogus kogunenud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni kohtumise arengupoliitikat käsitlev ühisavaldus *Euroopa konsensus arengupoliitikas*, 22. november 2005.

7 *EL ja Aafrika: teel strateegilisele partnerlusele*, vastu võetud Euroopa Ülemkogul 15.-16. detsembril 2005.

8 Komisjoni teatis *Tugevam partnerlus ELi ja Ladina-Ameerika vahel*, KOM(2005) 636 lõplik, 8.12.2005.

9 Komisjoni teatis *Euroopa ja Aasia: Strateegiline raamistik tõhusama partnerluse nimel*, KOM(2001) 469 lõplik, 4.9.2001; komisjoni teatis *Uus partnerlus Kagu-Aasiaga*, KOM(2003) 399 lõplik, 9.7.2003; komisjoni poliitikadokument *Küpsev partnerlus – ühised huvid ja väljakutsed ELi-Hiina suhetes*, KOM(2003) 533 lõplik, 10.9.2003; komisjoni teatis *Euroopa Liidu ja India vaheline strateegiline partnerlussuhe*, KOM(2004) 430 lõplik, 16.6.2004

10 *ELi valimisabi ja -vaatlused*, KOM(2000) 191 lõplik, 11.4.200; *ELi roll inimõiguste ja demokratiseerimise edendajana kolmandates riikides*, KOM(2001)252 (lõplik), 8. mai 2001.

4. *Kuna demokraatia ja inimõiguste eesmärke nimetatud erinevates vahendites üha enam „süvalaiendatakse“, on uuel rahastamisvahendil eriline täiendav osa, tänu selle ülemaailmsele olemusele ja meetmelisele sõltumatusele. Nagu ka EIDHRi puhul, võimaldab see inimõiguste ja demokraatia küsimuste alast koostööd kodanikuühiskonnaga, tagades* paindlikkuse tingimuste muutumise või uuenduslikkuse toetamise korral, mis on oluliselt erinev võrreldes geograafiliste programmide pikaajalise programmeerimisega. See võimaldab EÜ-l rahvusvahelisel tasandil väljendada ja toetada konkreetseid eesmärke ja meetmeid, mis ei ole seotud ei geograafiliselt ega kriisidega, ning mis võivad vajada hargmaist lähenemist või hõlmata operatsioone nii ELis kui partnerriikides. See pakub vajalikku raamistikku selliste operatsioonide jaoks nagu ELi valimisvaatlused, mis nõuavad poliitika sidusust, ühtset juhtimissüsteemi ja ühiseid tegutsemisstandardeid.

5. Võttes arvesse välisabi reguleeriva õigussüsteemi kavandatavat radikaalset lihtsustamist, oli komisjoni esialgne kavatsus teha ettepanek, et tulevane raamistik saaks EIDHRi eeskujul oma konkreetsel demokraatia ja inimõiguste tegevussuunal temaatilise programmi kuju, ning et selle õiguslikuks aluseks oleksid neli väljapakutud välisabi käsitlevat määrust.[11] Seega avaldas komisjon jaanuaris teatise temaatilise programmi kohta demokraatia ja inimõiguste ülemaailmseks edendamiseks tulevase finantsperspektiivi (2007–2013) raames.[12] Teatis on ette valmistatud pärast 2005. aasta lõpus toimunud konsultatsioone.[13] Konsultatsioonid programmidokumentide ettevalmistamiseks on jätkunud.

6. Võttes arvesse ELi asutamislepingust tuleneva konkreetse volitusega seotud demokraatia ja inimõiguste alaste meetmete erilist iseloomu, on pikalt vaieldud eraldi määruse vajaduse üle temaatilise programmi asemel. Seda eriti Euroopa Parlamendis, kust sai alguse EIDHR. Ehkki komisjon on olnud parlamendi seisukohtadest teadlik, on ta esmalt soovinud tagada institutsioonidevahelist konsensust välisabi reguleeriva õigussüsteemi lihtsustamise üldise kava suhtes. Nüüd, kus konsensus tundub kindel, arvab komisjon, et on kohane teha ettepanek eraldi määruse kohta.

7. Ettepanek sisaldab ideid, mis esitati teatises temaatilise programmi kohta demokraatia ja inimõiguste ülemaailmseks edendamiseks tulevase finantsperspektiivi (2007–2013) raames ning võtab seega arvesse selles kontekstis toimunud konsultatsioone. Kavandatava määruse kohta ei ole täiendavaid konsultatsioone toimunud, kuna määrus on vaja õigeaegselt vastu võtta, et meetmeid saaks võtta 2007. aastast.

8. Kavandatav rahastamisvahend põhineb nii Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 179 lõikel 1, mis reguleerib arengukoostööd arengumaadega, kui ka selle artikli 181a lõikel 2, mis reguleerib meetmeid majandus-, finants- ja tehnilise koostöö valdkonnas kolmandate riikidega, mis ei ole arengumaad. See õiguslik alus tagab ülemaailmse teavitamise rahastamisvahendi kohta. Määrus tervikuna kuulub Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 251 kohaselt kaasotsustamismenetluse alla.

---

11 Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile *Välistegevus temaatiliste programmide raames tulevase 2007.– 2013. aasta finantsperspektiivi alusel* KOM(2005)324 lõplik, 3. august 2005.

12 KOM(2006) 23 (lõplik), 25. jaanuar 2006

13 vt http://europa.eu.int/comm/external_relations/consultations/er.htm

9. Määruse ülesehitus järgib muude välisabi rahastamisvahendite[14] ülesehitust, mille loomise kohta on hiljuti ettepanekud tehtud, ja mis kõik toimivad 2007.–2013. aasta finantsperspektiivi raames. Määrus on jaotatud kolmeks jaotiseks, mis hõlmavad demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi eesmärke ja reguleerimisala (I jaotis – artiklid 1 kuni 3), rahastamisvahendi rakendamise üldeeskirju (II jaotis – artiklid 4 kuni 15) ning lõppsätteid (III jaotis – artiklid 16 kuni 20).

10. I jaotise artikkel 1 peegeldab rahastamisvahendi strateegilisi eesmärke nii, nagu need on välja töötatud ja esitatud komisjoni teatises *2007.-2013. aasta finantsperspektiivi raames teostatav demokraatia ja inimõiguste ülemaailmse edendamise temaatiline programm*.[15] Artiklis 2 viidatakse rahastamisvahendi abivaldkondadele vastavalt artiklis 1 kirjeldatud eesmärkidele. Ühegi valdkonna konkreetsete meetmete loend ei ole ammendav ning seda võib täiendada abi andmiseks konkreetsete vajaduste kohaselt. Artikli 2 lõikes 3 luuakse võimalus ühenduse abi rakendada Euroopa Liidu piires, tingimusel et toetatav meede on otseselt seotud kolmandates riikides tekkivate olukordadega. See kehtib eriti Euroopa Liidus asuvate piinamisohvrite rehabiliteerimiskeskuste ning meetmete kohta, mida saab võtta vaid väljaspool meetme sihtmärgiks olevat kolmandat riiki.

11. I jaotise artiklis 3 on sätestatud määruse rakendamise üldpõhimõtted, nimelt:

- demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi raames antav abi peab täiendama muude sättes osutatud rahastamisvahenditega tagatud abi,
- abi peab olema kooskõlas ELi asjaomaste poliitikavaldkondadega,
- peab olema tagatud kooskõla liikmesriikide vastavate abiprogrammidega,
- teabevahetus Euroopa Parlamendi ja kodanikuühiskonnaga.

12. II jaotise artiklites 4–6 on kirjeldatud ühenduse välisabi andmise üldist menetlusraamistikku. See on kooskõlas suunistega, mis on sätestatud ühenduse välisabi juhtimise reformis,[16] ning võtab arvesse reformijärgseid kogemusi ja innovatsiooni. Artiklis 5 sätestatakse menetlus abi kavandamiseks rahastamisvahendi raames, kasutades strateegiadokumenti ja selle täiendusi. Strateegiadokumendid koostatakse kooskõlas *2007.–2013. aasta temaatiliste programmide strateegiadokumentide ühtse raamistiku ja menetlusega*.[17] Komisjon võtab strateegiadokumendid vastu komisjoni otsustena pärast liikmesriikide esindajatest koosneva ja komisjoni esindaja juhtimisel töötava korralduskomitee (artikkel 16) heakskiidu saamist. Et tagada ühenduse abi ning liikmesriikide ja muude abiandjate ja osapoolte abi piisav vastastikkune täiendavus, peavad kavandamise käigus toimuma kodanikuühiskonna esindajaid kaasavad konsultatsioonid.

---

14 Euroopa naabrus- ja partnerlusvahend (ENPI), arengukoostöö- ja majanduskoostöövahend (DCECI), stabiilsusvahend (IfS).

15 KOM(2006) 23 (lõplik), 25. jaanuar 2006

16 Välisabi juhtimise reformist, SEC (2000) 814, 16.5.2000.

17 Komisjoni töödokument, mille on heaks kiitnud talitustevaheline kvaliteedi tugirühm [kuupäev lisatakse].

13. Artiklis 6 on sätestatud, et rahastamisotsused võtab vahendi raames üldjuhul vastu komisjon strateegiadokumentidel ja nende täiendustel põhinevate iga-aastaste tegevusprogrammidena. Iga-aastane tegevusprogramm hõlmab igat liiki rahastamist käesoleva määruse artiklite 8 ja 12 tähenduses ning sisaldab eriti finantsmäärust[18] artikli 110 lõike 1 alusel koostatud iga-aastast töökava. Iga-aastase tegevusprogrammi muudatused võtab komisjon vastu pärast korralduskomitee heakskiidu saamist. Juhtudel, kus muudatused ei ületa 20% iga-aastasele tegevusprogrammile eraldatud üldsummast, teavitab komisjon korralduskomiteed ja Euroopa Parlamenti. Erandjuhtudel (artikkel 7) ja tugimeetmete rahastamiseks (artikkel 8) võib komisjon vastu võtta rahastamisotsuseid, mida ei ole strateegiadokumentides käsitletud.

14. Erimeetmeid käsitlev artikkel 7 suurendab ühenduse võimet reageerida ettenägematutele olukordadele ja sündmustele ning loob teatava paindlikkuse ühenduse täiendava välisabi tulemuslikuks rakendamiseks demokraatia ja inimõiguste edendamise valdkonnas. Seega võib komisjon otsustada abimeetmete üle, mida ei ole strateegiadokumentides algselt käsitletud. Et komisjoni otsused võetakse vastu väljaspool strateegiadokumentide reguleerimisala, kui korralduskomitee on need heaks kiitnud, on otsused 5 miljonit eurot ületavate meetmete kohta seatud sõltuvusse korralduskomitee heakskiidust. Juhtudel, kui konkreetse abimeetme maht jääb alla 5 miljoni eurot, teavitab komisjon ühe kuu jooksul pärast otsuse vastuvõtmist korralduskomiteed ja Euroopa Parlamenti.

15. Artiklis 8 lubatakse komisjonil rahastada tegevus- ja halduskulukrediitide abil määruse rakendamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajalikke tugimeetmeid. Kui tugimeetmeid rahastatakse väljaspool strateegiadokumentide reguleerimisala, nähakse artikli 8 lõikes 3 ette, et selliseid meetmeid tuleb vastu võtta sama korra kohaselt kui erimeetmeidki.

16. Artiklis 9 on loetletud üksused, asutused ja institutsioonid, kellel on õigus käesoleva määruse alusel abi saada. Vastavalt praegusele tavale ja muude välisabi vahendite vastavatele sätetele, sätestatakse artikli 9 lõikes 1 laiapõhjaline abikõlblikkus, mida täiendab artikli 9 lõige 2, mille kohaselt tohivad asutused või osapooled, keda ei ole artikli 9 lõikes 1 loetletud, käesoleva määruse alusel abi saada, tingimusel et see on vajalik määruse eesmärkide saavutamiseks.

17. Artiklid 10 lubatakse komisjonil juhtida käesoleva määruse alusel rahastatavaid meetmeid finantsmääruses sätestatud viisil (tsentraliseeritud juhtimine või ühine juhtimine koos rahvusvaheliste organisatsioonidega). Kooskõlas finantsmääruse artikliga 54 kehtestatakse artikli 10 lõikes 2 kriteeriumid eelarve täitmise ülesannete delegeerimiseks riigiasutustele või avalikke teenuseid osutavate eraõiguslikele isikutele.

18. II jaotise artiklites 11 ja 12 loetletakse eelarveliste maksekohustuste vormid ja rahastamise liigid, nii on võimalikud komisjoni strateegiadokumentide (artikkel 5), iga-aastaste tegevusprogrammide (artikkel 6), erimeetmete (artikkel 7) ja tugimeetmete (artikkel 8) alusel langetatavate otsuste põhjal. Artikli 12 punktis c on

---

[18] Nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, 25. juuni 2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust, EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1

finantsmääruse artikli 108 lõike 1 punkti b alusel esitatud Euroopa ülikoolidevaheline inimõiguste ja demokratiseerimise edendamise keskus (EIUC) käesoleva määruse kohase abi võimalikuks saajaks, et tagada Euroopa inimõiguste ja demokratiseerimise valdkonna magistriprogrammi ja EL-ÜRO stipendiumiprogrammi jätkumine. Euroopa ülikoolidevahelise keskuse rahastamise õiguslik alus aegub 2006. aasta lõpus.[19] Artiklis 12 nähakse ette ka võimalus ühisrahastamiseks koos liikmesriikide, muude doonorriikide, rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide ja muude üksustega.

19. II jaotise artiklis 13 sätestatakse käesoleva määruse kohaselt rahastatavate toetuste andmise ja riigihankelepingutes osalemise eeskirjad. Artikliga 13 lubatakse kolmandate riikide füüsilistel ja juriidilistel isikutel, kes avavad oma toetusmenetlused ja riigihanked ELi riikidele osaleda käesoleva määruse kohastes toetuste andmise ja riigihankemenetlustes. Need sätted on kooskõlas tühistatud määrustega, milles käsitletakse juurdepääsu ühenduse välisabile.[20]

20. II jaotise artikliga 15 pannakse komisjonile kohustus käesoleva määruse kohaselt toimuvat programmitööd jälgida ja läbi vaadata ning regulaarselt hinnata selle tulemuslikkust. Liikmesriigid ja Euroopa Parlament peavad teabeks ja aruteluks saama vastavaid aruandeid.

21. III jaotise artiklid 16–20 sisaldavad lõppsätteid, mis käsitlevad korralduskomitee loomist liikmesriikide esindajatest (artikkel 16) kooskõlas nõukogu komiteemenetluse otsusega,[21] komisjoni aastaaruannet käesoleva määruse kohaste abimeetmete rakendamise kohta (artikkel 17), käesoleva määruse rakendamiseks ettenähtud lähtesummat (artikkel 18) ning komisjoni ettepanekul käesoleva määruse läbivaatamist neli aastat pärast selle rakendamist (artikkel 19).

22. III jaotise artiklis 20 nähakse ette, et määruse kehtivusaeg on seitse aastat: 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013. Määruse jõustumine 1. jaanuaril 2007 on hädavajalik demokraatia ja inimõiguste edendamise valdkonnas antava täiendava välisabi õigusliku aluse jätkuvuse tagamiseks pärast 31. detsembrit 2006. Sel kuupäeval kaotavad kehtivuse Euroopa demokraatia ja inimõiguste algatuse õiguslikud alused. Et 2007. aasta eelarve raames saaks demokraatia ja inimõiguste edendamise välisabi anda, on vaja käesoleva määruse jõustumist 1. jaanuariks 2007.

---

19 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta otsus nr 791/2004/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusprogramm Euroopa tasandil tegutsevate haridus- ja koolitusasutuste edendamiseks ning sellekohaste erimeetmete toetamiseks, ELT L 138, 30.4.2004, lk 31.

20 ELT L 344, 27.12.2005, lk 1, ELT L 344, 27.12.2005, lk 23.

21 Nõukogu direktiiv 1999/468/EÜ, EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

2006/0116 (COD)

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

rahastamisvahendi loomisest demokraatia ja inimõiguste edendamiseks kogu maailmas

(Demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 179 lõiget 1 ning artikli 181a lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,[1]

vastavalt asutamislepingu artiklis 251 osutatud menetlusele,[2]

ning arvestades järgmist:

(1) Abi kavandamise ja andmise uue raamistiku ettepanek on tehtud selleks, et muuta ühenduse välisabi tulemuslikumaks. Nõukogu määrusega (EÜ) nr […] luuakse ühinemiseelne vahend (IPA) ühenduse abi andmiseks tegelikele ja võimalikele kandidaatriikidele. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr […] luuakse Euroopa naabrus- ja partnerlusvahend, mille kaudu antakse otsetoetust ELi Euroopa naabruspoliitikale. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr […] luuakse arengukoostöö ja majanduskoostöö rahastamisvahend. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr […] luuakse stabiilsuse rahastamisvahend, mis tagab abi kriisiolukordades ja kriisiolukorra tekkimisel ning konkreetsete ülemaailmsete ja piirkonnaüleste ohtude korral. Käesoleva määrusega luuakse ülemaailmne demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend (EIDHR);

(2) Euroopa Liidu lepingu artikli 6 lõikes 1 sätestatakse, et liit on rajatud vabaduse, demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste austamise ning õigusriigi põhimõtetele, mis on ühised kõikidele liikmesriikidele. Iga Euroopa riik, kes neid põhimõtteid austab, võib vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 49 esitada liidu liikmeks astumise taotluse;

(3) Demokraatia ja õigusriigi ning inimõiguste ja põhivabaduste edendamine on ühenduse arengupoliitika ning kolmandate riikidega tehtava majandus-, finants- ja tehnilise koostöö peaeesmärk. Kohustus austada, edendada ja kaitsta demokraatlikke

---

[1] ELT C […], […], lk […].
[2] ELT C […], […], lk […].

põhimõtteid ja inimõigusi on ühenduse ja kolmandate riikide vaheliste lepinguliste suhete oluline element;[3]

(4) Euroopa konsensuses arengupoliitikas, milles nõukogu ja nõukogus esindatud liikmesriikide valitsused, komisjon ja Euroopa Parlament on kokku leppinud,[4] rõhutatakse, et „vaesuse vähendamiseks ja jätkusuutliku arengu saavutamiseks on vaja saavutada edu inimõiguste kaitsmisel, hea valitsemistava rakendamisel ja demokratiseerimisel;

(5) Rahastamisvahend annab panuse Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärgi saavutamisse, eelkõige demokraatia ja õigusriigi arengu ja tugevdamise ning inimõiguste ja põhivabaduste austamise seisukohast;

(6) Ühenduse panus demokraatia ja õigusriigi arengusse ja tugevdamisse ning inimõiguste ja põhivabaduste austamisse lähtub üldpõhimõtetest, mis on sätestatud rahvusvahelises inimõiguste kogus[5] ja ÜROs vastu võetud kõigis muudes üldistes inimõigusi käsitlevates õigusaktides;

(7) Demokraatia ja inimõigused on omavahel lahutamatult seotud. Kui sõna- ja ühinemisvabadus on poliitilise pluralismi ja demokraatliku protsessi eeltingimuseks, siis demokraatlik kontroll ja võimude lahusus on olulised sõltumatu kohtuvõimu ja õigusriigi põhimõtete säilitamiseks, mis omakorda tagavad inimõiguste tõhusa kaitse;

(8) Inimõigusi võib käsitleda üldtunnustatud rahvusvaheliste normide valguses, kuid demokraatiat tuleb vaadelda seestpoolt areneva protsessina, mis hõlmab ühiskonna kõiki sektoreid ning tervet rida institutsioone, mille ülesanne on tagada osalus, esindatus, valmisolek reageerimiseks ja vastutus. Kuigi inimõigusi austava kultuuri juurutamine ja püsivaks muutmine ning oma kodanike jaoks demokraatia toimimapanek on arenevate demokraatiate puhul eriti kiireloomuline ja raske ülesanne, on see eelkõige pidev väljakutse asjaomase riigi kodanikele endile;

(9) Eespool loetletud küsimuste tulemuslikuks, õigeaegseks ja paindlikuks lahendamiseks enne 31. detsembrit 2006, kui kaotavad kehtivuse nõukogu määrused (EÜ) nr 975/1999[6] ja nr 976/1999,[7] mis on olnud Euroopa demokraatia ja inimõiguste algatuse õiguslikuks aluseks, on vaja konkreetseid rahalisi vahendeid ja iseseisvat rahastamisvahendit, millega saaks tööd jätkata sõltumatult, jäädes samal ajal humanitaarabi ja pikaajalise arengu ning koostöö rahastamisvahendite täienduseks;

---

3 Komisjoni teatis *demokraatlike põhimõtete ja inimõiguste austamise kaasamisest ühenduse ja kolmandate riikide vahelistesse lepingutesse*, KOM(1995) 216, 23.5.1995.

4 ELT C 46, 24.2.2006, lk 1.

5 Rahvusvaheline inimõiguste kogu koosneb inimõiguste ülddeklaratsioonist, rahvusvahelisest majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste paktist, rahvusvahelisest kodaniku ja poliitiliste õiguste paktist, rahvusvahelise kodaniku ja poliitiliste õiguste pakti fakultatiivsest protokollist ja rahvusvahelise kodaniku ja poliitiliste õiguste pakti teisest fakultatiivsest protokollist, mis on suunatud surmanuhtluse kaotamisele.

6 EÜT L 120, 8.5.1999, lk 1. viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2110 (ELT L 344, 27.12.2005, lk 1).

7 EÜT L 120, 8.5.1999, lk 8, viimati muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 2112/2005 (ELT L 344, 27.12.2005, lk 23).

(10) Käesoleva määruse alusel antav ühenduse abi on täienduseks demokraatiat ja inimõigusi toetavate poliitikavaldkondade rakendamise mitmesugustele muudele ELi vahenditele, mis ulatuvad poliitilisest dialoogist ja diplomaatilistest demaršidest kuni erinevate finants- ja tehnilise koostöö vahenditeni, kaasa arvatud nii geograafilised kui ka temaatilised programmid. See täiendab ka uut stabiilsusvahendit kriisidega seotud sekkumiste korral;

(11) Lisaks ja täienduseks meetmetele, mis on partnerriikidega kokku lepitud koostööle ühinemiseelse vahendi, Euroopa naabrus- ja partnerlusvahendi, arengukoostöö ja majanduskoostöö vahendi, AKV riikidega Cotonous sõlmitud lepingu ja stabiilsusvahendi raames, annab ühendus partnerluses kodanikuühiskonnaga käesoleva määruse alusel abi ülemaailmsete, piirkondlike ja riiklike inimõiguste ja demokratiseerimise probleemide lahendamiseks;

(12) Ajal mil demokraatia ja inimõiguste eesmärke üha enam rahastamisvahenditesse süvalaiendatakse, on käesoleva määruse kohaselt antaval ühenduse abil eriline täiendav osa, võttes arvesse selle ülemaailmset olemust ja sõltumatust kolmandate riikide ametivõimude nõusolekust. See võimaldab teha koostööd kodanikuühiskonnaga tundlikes inimõiguste ja demokraatia küsimustes, tagades paindlikkuse tingimuste muutumise või uuenduslikkuse toetamise korral. See võimaldab ühendusel rahvusvahelisel tasandil väljendada ja toetada konkreetseid eesmärke ja meetmeid, mis ei ole seotud geograafiliselt ega kriisidega, mis võivad vajada hargmaist lähenemist või hõlmata operatsioone nii ühenduses kui ka kolmandates riikides. See pakub vajalikku raamistikku selliste operatsioonide jaoks nagu ELi sõltumatud valimisvaatlused, mis nõuavad poliitika sidusust, ühtset juhtimissüsteemi ja ühiseid tegutsemisstandardeid;

(13) 2001. aasta suunistes välisabi kooskõlastamise tugevdamise kohta ühenduse, mida esindab komisjon, ning liikmesriikide vahel rõhutatakse, et ELi välisabi tuleb paremini kooskõlastada demokratiseerimise toetamise ning inimõiguste ja põhivabaduste edendamise valdkondades. Komisjon ja liikmesriigid tagavad asjaomaste abimeetmete vastastikkuse täiendavuse;

(14) Demokraatia ja inimõiguste edendamiseks mõeldud ühenduse abi olulisuse ja ulatuse tõttu tuleb komisjonil Euroopa Parlamendiga regulaarselt ja sageli teavet vahetada;

(15) Komisjonil tuleb programmitöö võimalikult varases etapis konsulteerida kodanikuühiskonna esindajatega, samuti muude abiandjate ja osapooltega, et lihtsustada nende osalemist ning tagada abimeetmete võimalikult suur vastastikune täiendavus;

(16) Ühendus peab suutma kiiresti reageerida ettenägematutele vajadustele erakordsetes olukordades, et näidata üles usaldusväärsust ja tulemuslikkust demokraatia ja inimõiguste edendamisel riikides, kus sellised olukorrad tekivad. Seetõttu peab komisjonil olema võimalus otsustada erimeetmeid, mida strateegiadokumentides ei käsitleta. See abi juhtimise vahend on samalaadne muude välisabi rahastamisvahendite omadega;

(17) Käesoleva määrusega sätestatakse kogu programmi kehtivuse ajaks finantsraamistik, mis kujutab endast eelarvepädeva institutsiooni peamist juhist *eelarvedistsipliini ja*

usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 37 tähenduses.

(18) Tuleb tagada finantsabi Euroopa inimõiguste ja demokratiseerimise valdkonna magistriprogrammi ja EL-ÜRO stipendiumiprogrammi pakkuvale Euroopa ülikoolidevaheline inimõiguste ja demokratiseerimise edendamise keskusele pärast selle rahastamise õiguslikuks aluseks oleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta otsuse (millega kehtestatakse ühenduse tegevusprogramm Euroopa tasandil tegutsevate asutuste edendamiseks ning haridus- ja koolitusalaste eritegevuste edendamiseks)[8] kehtivuse kaotamist 2006. aasta lõpus;

(19) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused.[9]

(20) Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt on vaja ja kohane käesoleva määruse põhieesmärkide saavutamiseks sätestada demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi eeskirjad. Käesolevas määruses piirdutakse sellega, mis on vajalik eesmärgi saavutamiseks kooskõlas asutamislepingu artikli 5 kolmanda lõiguga.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

[8] EÜT L 138, 30.04.2004, lk 31.
[9] EÜT C 184, 17.7.1999, lk 23.

I JAOTIS
EESMÄRGID JA REGULEERIMISALA

Artikkel 1
Eesmärgid

1. Käesoleva määrusega luuakse demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend, mille kaudu ühendus annab abi ühenduse arengu- ning kolmandate riikidega tehtava majandus-, finants- ja tehnilise koostööpoliitika raames, andes sellega panuse demokraatia ja õigusriigi ning inimõiguste ja põhivabaduste austamise arendamisse ja tugevdamisse.

2. Selline abi on eelkõige suunatud:

   a) austuse suurendamisele inimõiguste ja põhivabaduste vastu seal, kus need on kõige rohkem ohustatud, ning kuritarvituse ja represseerimise ohvrite toetamisele ning solidaarsusele nendega;

   b) kodanikuühiskonna rolli tugevdamisele inimõiguste ja demokraatliku reformi edendamisel, poliitilise osaluse ja esindatuse arendamisele ning konfliktide vältimise toetamisele;

   c) inimõiguste kaitse, õigusriigi põhimõtete ja demokraatia edendamise rahvusvahelise raamistiku tugevdamisele;

   d) demokraatliku valimisprotsessi suhtes usalduse suurendamisele valimisvaatluse ja abi edasise arendamise kaudu.

Artikkel 2
Reguleerimisala

1. Võttes arvesse artikleid 1 ja 3, peab ühenduse abi olema seotud järgmiste valdkondadega:

   a) demokraatia ja demokratiseerimisprotsesside toetamine, tugevdades kodanikuühiskonna rolli

      i) kodanike poliitilise osaluse ja esindatuse arendamisel ning elanikkonna marginaalsete osade õiguste tagamisel;

      ii) otsustamisprotsessis osalemise ergutamisel riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning meeste ja naiste võrdse osalemise edendamisel kodanikuühiskonnas, majandus- ja poliitilises elus;

      iii) vastastikkuse austuse ja vaadete mitmekesisuse soodustamisel nii kodanikuühiskonna kui poliitilisel tasandil, edendades sõna- ja kogunemisvabadust, massiteabevahendite sõltumatust ja vastutustunnet, takistamatut juurdepääsu teabele ning ühinemisvabadust;

iv) õigusriigi tugevdamises ja õigusliku reformi soodustamisel, kohtute sõltumatuse suurendamisel, karistamatuse vastu võitlemisel ning üleminekuliste õigus- ja lepitusmehhanismide loomisel, kaasa arvatud sihtotstarbeliste rahvusvaheliste tribunalide ja rahvusvahelise kriminaalkohtu asutamise ja tegutsemise toetamisel;

v) reformide toetamisel tulemusliku demokraatliku vastutuse ja järelevalve saavutamiseks, kaasa arvatud julgeolekuvaldkonna järelevalve, ning korruptsioonivastaste meetmete soodustamisel;

vi) konfliktide ärahoidmisel ja konfliktide lahendamise viiside rakendamisel, et hoida ära vägivaldseid konflikte, tegeleda algpõhjustega ning arendada asjakohaseid demokraatlikke protsesse lahknevate huvide suunamiseks ja haldamiseks;

b) inimõiguste ja põhivabaduste edendamine ja kaitsmine nagu välja kuulutatud inimõiguste ülddeklaratsioonis ja teistes kodanike, poliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi käsitlevates rahvusvahelistes õigusaktides. See hõlmab kodanikuühiskonna toetust:

i) surmanuhtluse kaotamisele, piinamise ja väärkohtlemise ärahoidmisele ning piinamise ja inimõiguste rikkumise ohvrite rehabiliteerimisele;

ii) inimõiguste kaitsjatele;

iii) võitlusele rassismi ja ksenofoobia ning mistahes vormis diskrimineerimise vastu;

iv) vähemustele, rahvusrühmadele ja põlisrahvastele;

v) naiste õigustele;

vi) laste õigustele;

vii) põhiliste töönormidele;

viii) haridusele, väljaõppele ja seirele inimõiguste ja demokraatia valdkonnas;

c) inimõiguste kaitse, õigusriigi põhimõtete ja demokraatia edendamise rahvusvahelise raamistiku tugevdamine järgmiselt:

i) toetades spetsiaalseid rahvusvahelisi ja piirkondlikke inimõiguste, õiguse ja demokraatia arendamisega tegelevaid rahastamisvahendeid;

ii) soodustades koostööd mitmepoolsete ja piirkondlike organisatsioonidega;

iii) edendades rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimist;

d) usalduse tõstmine demokraatlike valimisprotsesside vastu, eriti:

i) Euroopa Liidu valimisvaatlusmissioonide korraldamisega;

ii) panustades valimisvaatlusvõime arendamisse piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning toetades valimisprotsessis osalemise ning nende protsesside vastu usalduse suurendamise algatusi.

2. Kõigi käesolevas määruse osutatud abimeetmete puhul tuleb, niivõrd kui see on teostatav, edendada sugudevahelist võrdsust, laste õigusi, põlisrahvuste õigusi ja vältida konflikte.

3. Abimeetmeid võib rakendada ülemaailmsel või piirkondlikul tasandil või kolmandate riikide territooriumidel. Liikmesriigi territooriumil rakendatavad abimeetmed peavad olema otseselt seostatavad kolmandates riikides tekkivate olukordadega.

Artikkel 3
Ühenduse abi täiendavus ja sidusus

1. Käesoleva määruse alusel antav ühenduse toetus peab täiendama abi, mida antakse vastavalt määrustele, millega on loodud ühinemiseelne rahastamisvahend, Euroopa naabrus- ja partnerlusvahend, arengukoostöö ja majanduskoostöö vahend, partnerluslepingule Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel,[10] ning stabiilsusvahend. Käesoleva määruse kohaselt antakse ühenduse abi ainult siis, kui eespool loetletud vahendite kaudu ei ole võimalik piisavat abi anda või kui käesoleva määruse kohaselt saab anda tulemuslikumat abi.

2. Komisjon tagab, et käesoleva määruse kohaselt võetavad meetmed on kooskõlas ühenduse üldise poliitikaraamistikuga ning eriti eespool nimetatud vahendite eesmärkidega, samuti Euroopa Liidu lepingu kohaste muude asjakohaste ühenduse meetmetega.

3. Ühenduse ja liikmesriikide abimeetmete tõhususe ja järjepidevuse parandamiseks kavatseb komisjon paremini kooskõlastada nii enda kui ka liikmesriikide tegevust nii otsustamise tasandil kui ka praktilises tegevuses. Kooskõlastamine hõlmab regulaarseid konsultatsioone ja eelkõige kohapealset sagedast asjakohase teabe vahetamist abiandmise erinevates etappides, moodustades seega ühenduse ja liikmesriikide programmitöö protsessi peamise osa.

4. Komisjon otsib võimalusi regulaarseks teabevahetuseks Euroopa Parlamendiga.

5. Komisjon peab käesoleva määruse eesmärkide rakendamise teemal dialoogi kodanikuühiskonnaga.

[10] EÜT L 317, 15.12.2000, lk 3; ELT L 385, 29.12.2004, lk 88.

II JAOTIS
RAKENDAMINE

Artikkel 4
Üldine rakendusraamistik

Käesoleva määruse alusel antav ühenduse abi tuleb rakendada järgmiste meetmete kaudu:

a) strateegiadokumendid ja nende võimalikud täiendused,

b) iga-aastased tegevusprogrammid,

c) erimeetmed.

Artikkel 5
Strateegiadokumendid ja nende täiendused

1. Strateegiadokumendid peavad sätestama ühenduse strateegia käesoleva määruse kohaselt antava ühenduse abi suhtes, ühenduse prioriteedid, rahvusvahelise olukorra ning peamiste partnerite tegevuse.

2. Strateegiadokumendis peavad olema sätestatud prioriteetsed valdkonnad, mille ühendus on rahastamiseks valinud, erieesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemuslikkuse näitajad. Samuti peavad strateegiadokumendid sisaldama eraldiste soovituslikku jaotust, nii üldiste kui ka prioriteetsete valdkondade kaupa; vajadusel võib soovitusliku jaotuse esitada vahemikena.

3. Strateegiadokumendid ja nende täiendused tuleb vastu võtta artikli 16 lõikes 2 kirjeldatud menetluse kohaselt. Need ei tohi hõlmata väljapoole käesoleva määruse kehtivusaega jäävat perioodi. Strateegiadokumendid tuleb läbi vaadata pärast poole kehtivusaja möödumist või vajaduse korral.

4. Komisjon ja liikmesriigid konsulteerivad programmitöö varajases staadiumis nii omavahel kui ka teiste abiandjate ja osapooltega, kaasa arvatud kodanikuühiskonna esindajatega, et edendada oma koostöömeetmete vastastikust täiendavust.

Artikkel 6
Iga-aastased tegevusprogrammid

1. Olenemata artiklist 7 võtab komisjon iga-aastaseid tegevusprogramme vastu artiklis 5 osutatud strateegiadokumentide ja nende täienduste alusel.

2. Iga-aastastes tegevusprogrammides peab olema kindlaks määratud taotletavad eesmärgid, sekkumisvaldkonnad, oodatavad tulemused, halduskord ja kavandatav rahastamise kogusumma. Programmid peavad sisaldama rahastatavate meetmete kirjeldust, igaks meetmeks eraldatud summasid ning rakendamise näidisajakava. Eesmärgid peavad olema mõõdetavad ning neil peavad olema ajalised raamid.

3. Iga-aastased tegevusprogrammid ja nende täiendused tuleb vastu võtta artikli 16 lõikes 2 kirjeldatud menetluse kohaselt. Kui iga-aastase tegevusprogrammi muudatused ei ületa 20% eraldatud üldsummast, võtab need muudatused vastu komisjon. Komisjon teavitab sellest artikli 16 lõikes 1 osutatud komiteed.

4. Kui iga-aastast tegevusprogrammi ei ole veel vastu võetud, võib komisjon erandkorras artiklis 5 osutatud strateegiadokumentide alusel võtta meetmeid, mida iga-aastases tegevusprogrammis ei ole ette nähtud, lähtudes samadest eeskirjadest ja menetlustest kui iga-aastase tegevusprogrammi puhul.

Artikkel 7
Erimeetmed

1. Olenemata artiklist 5 võib komisjon ettenägematu vajaduse või erandliku olukorra korral võtta erimeetmeid, mida strateegiadokumendid ei hõlma.

2. Erimeetmetes peab olema kindlaks määratud taotletavad eesmärgid, tegevusvaldkonnad, oodatavad tulemused ja kavandatav rahastamise kogusumma. Erimeetmed peavad sisaldavama rahastatavate meetmete kirjeldust, igaks meetmeks eraldatud summasid ning rakendamise näidisajakava.

3. Kui selliste meetmete maksumus ületab 5 miljonit eurot, võtab komisjon need vastu artikli 16 lõikes 2 kirjeldatud menetluse kohaselt.

4. Erimeetmete puhul, mille maksumus on vähem kui 5 miljonit eurot, saadab komisjon ühe kuu jooksul pärast otsuse vastuvõtmist liikmesriikidele teate.

Artikkel 8
Tugimeetmed

1. Käesoleva määruse alusel toimuv ühenduse rahastamine võib hõlmata kulusid, mis on seotud käesoleva määruse rakendamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks otseselt vajalike ettevalmistamis-, jälgimis-, järelevalve-, auditi- ja hindamistoimingutega, näiteks uuringud, kohtumised, teave, koolitus ja kirjastamistegevus; kulusid, mis on seotud teabevahetuse arvutivõrkudega, ning muid haldus- või tehnilise abi kulusid, mida on programmi juhtimiseks vaja. Rahastamine võib vajadusel hõlmata kulusid abimeetmete ühendusepõhise iseloomu esiletoomiseks ning abimeetmete eesmärkide ja tulemuste selgitamiseks asjaomaste riikide üldsusele.

2. Ühendus rahastab ka käesoleva määruse alusel komisjoni delegatsioonide kulusid, mis hõlmavad rahastatavate operatsioonide juhtimiseks vajalikku haldustuge.

3. Komisjon võtab strateegiadokumentides käsitlemata tugimeetmed vastu artiklis 5 osutatud viisil, kooskõlas artikli 7 lõigetega 3 ja 4.

Artikkel 9
Abikõlblikkus

1. Ilma et see piiraks artikli 13 kohaldamist, on käesoleva määruse kohaselt artiklites 6 ja 7 osutatud abimeetmete rakendamise eesmärgil rahastamiskõlblikud järgmised asutused ja osapooled:

   a) riikliku, piirkondliku ja rahvusvahelise tasandi kodanikuühiskonna ja ühenduse organisatsioonid ja nende võrgustikud;

   b) riikliku, piirkondliku ja rahvusvahelise tasandi avaliku ja erasektori mittetulundusühingud, institutsioonid ja organisatsioonid ning võrgustikud;

   c) rahvusvahelised ja piirkondlikud valitsustevahelised organisatsioonid;

   d) füüsilised isikud, kui see on vajalik käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks.

2. Muid asutusi ja osapooli, keda ei ole lõikes 1 loetletud, võib rahastada, kui see on vajalik käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks.

Artikkel 10
Menetluskord

1. Käesoleva määruse kohaselt rahastatavaid abimeetmeid tuleb rakendada kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 1605/2002[11] ning selle täiendustega tsentraliseeritult või ühise juhtimise kaudu koos rahvusvaheliste organisatsioonidega vastavalt nimetatud määruse artikli 53 lõikele 1.

2. Komisjon võib vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklile 54 otsustada anda avaliku võimu teostamise ja eelkõige eelarve täitmisega seotud ülesandeid nimetatud määruse artikli 54 lõike 2 punktis c osutatud asutustele.

Artikkel 11
Eelarvelised kulukohustused

1. Eelarvelised kulukohustused peavad olema kooskõlas artiklitega 6, 7 ja 8 tehtud komisjoni otsustega.

2. Ühenduse rahastamine võib toimuda ühes järgmistest õiguslikest vormidest:

   a) toetuslepingud, toetuse määramise otsused või kaasrahastamise kokkulepped;

   b) kokkulepped vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklile 54;

   c) hankelepingud;

   d) töölepingud.

---

[11] EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

Artikkel 12
Rahastamise liigid

1. Ühendus võib rahalist abi anda järgmises vormis:

   a) projektid ja programmid;

   b) artikli 9 lõike 1 punktis c loetletud rahvusvaheliste ja piirkondlike valitsustevaheliste organisatsioonide poolt esitatud projektide rahastamiseks mõeldud toetused;

   c) Euroopa ülikoolidevaheline inimõiguste ja demokratiseerimise edendamise keskuse (EIUC) tegevuskulude, eriti Euroopa inimõiguste ja demokratiseerimise valdkonna magistriprogrammi ja kolmandate riikide kodanikele mõeldud EL-ÜRO stipendiumiprogrammi toetused, samuti muude inimõigusi ja demokratiseerimist edendavate haridus-, väljaõppe- ja uurimismeetmete tegevuskulude toetused;

   d) sissemaksed rahvusvahelistesse fondidesse, näiteks rahvusvaheliste või piirkondlike organisatsioonide hallatavatesse fondidesse;

   e) inim- ja materiaalsed ressursid Euroopa Liidu valimisvaatlusmissioonide tulemuslikuks läbiviimiseks;

   f) riigihankelepingud määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002[12] artikli 88 tähenduses.

2. Käesoleva määruse alusel rahastatavaid meetmeid võivad kaasrahastada:

   a) liikmesriigid ja nende kohalikud omavalitsused, eelkõige nende avalik-õiguslikud ja riigi osalusega asutused;

   b) muud doonorriigid ja eelkõige nende avalik-õiguslikud ja riigi osalusega asutused;

   c) rahvusvahelised ja piirkondlikud valitsustevahelised organisatsioonid;

   d) äriühingud ja muud eraõiguslikud organisatsioonid ja ettevõtjad ning muud valitsusvälised osapooled.

3. Paralleelse kaasrahastamise puhul jaotatakse projekt või programm mitmeks selgeks eraldi osaks, millest igaüht rahastavad eri partnerid, kes kaasrahastavad nii, et rahastamise lõppkasutust on alati võimalik kindlaks määrata. Ühise kaasrahastamise puhul jaotatakse projekti või programmi kogukulu kaasrahastavate partnerite vahel ning vahendid ühendatakse nii, et ei ole võimalik kindlaks määrata allikat mis tahes toiminguks, millest projekti või programmi konkreetset osa rahastati.

4. Ühise kaasrahastamise korral võib komisjon ühismeetmete rakendamiseks vastu võtta ja hallata vahendeid lõike 2 punktides a, b ja c osutatud isikute nimel. Selliseid

[12] EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1

vahendeid käsitletakse sihtotstarbelise tuluna kooskõlas nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikliga 18.

5. Kaasrahastamisel ja muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon anda avaliku võimu teostamise ja eelkõige eelarve täitmisega seotud ülesandeid määruse 1605/2002 artikli 54 lõike 2 punktis c osutatud isiktele.

Artikkel 13
Osalemis- ja päritolueeskirjad

1. Käesoleva määruse alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimise konkursil võivad osaleda kõik ühenduse liikmesriikide, Euroopa Ühenduse poolt tunnustatud ametlike kandidaatriikide või Euroopa Majanduspiirkonna riikide kodanikest füüsilised isikud või kõnealustes riikides registreeritud juriidilised isikud.

Käesoleva määruse alusel võivad osaleda rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimise konkursil lisaks füüsilistele või juriidilistele isikutele, kellel on osalemisõigus **käesoleva määruse** alusel, ka kõik OECD arenguabikomitee poolt määratletud arenguriikide kodanikest füüsilised isikud või nendes riikides registreeritud juriidilised isikud. Komisjon avaldab ning uuendab OECD arenguabikomitee poolt kinnitatud arenguriikide nimekirja vastavalt selle regulaarsele läbivaatamisele.

2. Käesoleva määruse alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimise konkursil võivad osaleda kõik mistahes muu kui lõikes 1 osutatud riigi kodanikest füüsilised isikud või seal registreeritud juriidilised isikud, kui on kehtestatud nende vastastikune juurdepääs välisabile. Vastastikune juurdepääs antakse alati, kui abikõlblikkus tagatakse liikmesriikidele ja asjaomasele saajariigile võrdsetel alustel.

Vastastikune juurdepääs tuleb kehtestada konkreetse riigi või piirkondliku riikide rühma kohta käiva eriotsusega. Sellised otsused võetakse vastu artikli 16 lõikes 2 sätestatud menetluse kohaselt ning need kehtivad vähemalt ühe aasta.

3. Käesoleva määruse raames rahastatavate toetuste ja riigihankelepingute sõlmimise konkurssidel on õigus osaleda rahvusvahelistel organisatsioonidel.

4. Lõigete 1, 2 ja 3 sätted ei piira abikõlblike organisatsioonide osalemist, kes oma olemuse või asukoha tõttu võivad meetmes osaleda.

5. Eksperdid võivad olla mis tahes kodakondsusega. See ei takista kvalitatiivsete ega finantsnõuete sätestamist ühenduse hanke-eeskirjades.

6. Kui käesoleva määruse kohaselt rahastatavaid meetmeid rakendatakse tsentraliseeritud tasandil ning delegeerimise kaudu spetsialiseeritud ühenduse asutustele, rahvusvahelistele või riikide avalik-õiguslikele asutustele või avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 54 lõike 2 punktile c, on osalemine haldava üksuse riigihanke ja toetuste andmise menetlustes vaba füüsilistele isikutele, kes on lõikes 1 sätestatud põhimõtete kohaselt ühenduse lepingutele ja toetustele juurdepääsu omavate riikide

kodanikud ning mis tahes muu, haldava üksuse kehtestatud eeskirjade kohaselt abikõlbliku riigi kodanikele, ning neis riikides registreeritud juriidilistele isikutele.

7. Kui ühenduse abi hõlmab rahvusvahelise organisatsiooni kaudu läbiviidavat operatsiooni, on osalemine asjakohastes lepingulistes menetlustes avatud kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes tohivad osaleda käesoleva artikli kohaselt, samuti kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes tohivad osaleda kõnealuse organisatsiooni eeskirjade kohaselt. Kõigile abiandjatele tuleb tagada võrdne kohtlemine. Samad eeskirjad kehtivad vahendite, materjalide ja ekspertide kohta.

8. Kui ühenduse abi hõlmab operatsiooni, mida kaasrahastatakse vastastikkuse põhimõttel koos kolmanda riigi või piirkondliku organisatsiooni või liikmesriigiga, on osalemine asjakohastes lepingulistes menetlustes avatud kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes tohivad osaleda käesoleva artikli kohaselt, samuti kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes tohivad osaleda sellise kolmanda riigi, piirkondliku organisatsiooni või liikmesriigi eeskirjade kohaselt. Samad eeskirjad kehtivad vahendite, materjalide ja ekspertide kohta.

9. Kõik käesoleva määruse kohaselt rahastatava lepingu raames ostetud vahendid ja materjalid peavad pärinema ühendusest või kõlblikust riigist nagu määratletud lõigetes 1 ja 2. Mõiste „päritolu“ on käesoleva määruse tähenduses määratletud asjaomastes ühenduse õigusaktides, milles käsitletakse päritolu määramise eeskirju tolli tarbeks.

10. Komisjon võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel lubada osaleda selliste riikide füüsilistel või juriidilistel isikutel, millel on naaberriikidega traditsioonilised majandus-, kaubandus- või geograafilised sidemed, või siis kolmandatest riikidest pärit füüsilistel või juriidilistel isikutel ning lubada erineva päritoluga vahendite ja materjalide ostmist ja kasutamist.

11. Erandid on õigustatud toodete ja teenuste puudumise korral asjaomaste riikide turgudel, äärmise kiireloomulisuse korral või kui abikõlblikkuse eeskirjad muudaksid projekti, programmi või meetme elluviimise võimatuks või äärmiselt raskeks.

12. Pakkujad, kellega on sõlmitud lepingud, peavad austama rahvusvaheliselt kokkulepitud põhilisi töönorme (näiteks ILO), ühinemisvabadust ja kollektiivläbirääkimisi, sunniviisilise ja kohustusliku töö kaotamist, diskrimineerimise kaotamist tööhõive ja elukutse suhtes ning lapstööjõu kasutamise kaotamist käsitlevaid konventsioone.

Artikkel 14
Ühenduse rahaliste huvide kaitse

1. Käesolevast määruse rakendamisest tulenev mistahes leping või kokkulepe peab sisaldama sätteid, mis tagavad ühenduse finantshuvide kaitse, eelkõige pettuse, korruptsiooni ja muude rikkumiste eest, lähtudes nõukogu määrusest (EÜ, Euratom)

nr 2988/1995,[13] nõukogu määrusest (EÜ, Euratom) nr 2185/1996[14] ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ, Euratom) nr 1073/1999.[15]

2. Kokkulepped ja lepingud peavad selgesõnaliselt sätestama komisjoni ja kontrollikoja õiguse auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki töövõtjaid ja alltöövõtjaid, kes on saanud ühenduse vahendeid. Nad volitavad ka selgesõnaliselt komisjoni läbi viima kohapealset kontrolli ja inspekteerimist vastavalt 11. novembri 1996. aasta määruses (EÜ, Euratom) 2185/1996 sätestatule.

Artikkel 15
Hindamine

1. Komisjon peab oma programme regulaarselt jälgima ja läbi vaatama ning hindama programmitöö tulemuslikkust, et veenduda, kas eesmärgid on saavutatud, ning et sõnastada soovitusi tulevaste operatsioonide paremaks läbiviimiseks.

2. Komisjon saadab oma hindamisaruanded teadmiseks artikli 16 lõikes 1 osutatud komiteele ja Euroopa Parlamendile. Liikmesriigid võivad taotleda konkreetsete hinnangute arutamist artikli 16 lõikes 1 osutatud komitees. Tulemusi kasutatakse programmi ülesehituses ja vahendite eraldamises.

3. Vastavalt vajadusele kaasab komisjon käesoleva määruse kohaselt antava ühenduse abi hindamisse kõiki huvirühmi. Võidakse ette võtta ühishindamisi liikmesriikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja muude asutustega.

[13] EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.
[14] EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.
[15] EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

III JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 16
Komitee

1. Komisjoni abistab demokraatia ja inimõiguste komitee, edaspidi „komitee“.

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse nõukogu otsuse 1999/468/EÜ[16] artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatut. Nõukogu otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud ajavahemik on 30 päeva.

3. Komitee kehtestab oma töökorra.

4. Komitee istungite protokollid saadetakse teadmiseks Euroopa Parlamendile.

Artikkel 17
Aastaaruanne

1. Komisjon tutvub käesoleva määruse kohaselt võetud abimeetmete rakendamisega ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aastaaruande abi rakendamise, tulemuste ning tagajärgede ja mõju kohta, kuivõrd see on võimalik. Nimetatud aruanne on Euroopa Ühenduse arengupoliitika ja välisabi rakendamist käsitleva aastaaruande ning ELi inimõigusi käsitleva aastaaruande lahutamatu osa.

2. Aastaaruanne sisaldab teavet eelmisel aastal rahastatud meetmete, jälgimis- ja hindamistoimingute tulemuste, asjaomaste partnerite kaasatuse ning eelarveliste maksekohustuste ja maksete täitmise kohta, esitatuna ülemaailmsete, piirkondlike ja riikides võetud meetmete ning abi valdkondade kaupa. Selles hinnatakse abi tulemusi käesoleva määruse eesmärkide saavutamise mõttes.

Artikkel 18
Lähtesumma

Käesoleva määruse rakendamiseks eeldatav lähtesumma ajavahemikus 2007–2013 on 1103,702 miljonit eurot. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad iga-aastased eraldised 2007–2013 finantsperspektiivi piires.

---

16 EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

Artikkel 19
Läbivaatamine

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. detsembriks 2010 aruande, milles hinnatakse käesoleva määruse rakendamist esimesel kolmel aastal, ning millele lisatakse vajadusel õigusakti ettepanek rahastamisvahendis vajalike muudatuste tegemiseks.

Artikkel 20
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
eesistuja	*eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU NIMETUS:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MILLEGA LUUAKSE RAHASTAMISVAHEND DEMOKRAATIA JA INIMÕIGUSTE EDENDAMISEKS KOGU MAAILMAS (DEMOKRAATIA JA INIMÕIGUSTE EUROOPA RAHASTAMISVAHEND)

2. TEGEVUSPÕHISE JUHTIMISE JA EELARVESTAMISE RAAMISTIK

Asjaomased poliitikavaldkonnad ja nendega seonduvad meetmed: Inimõigused ja demokraatia – demokraatia ja inimõiguste Euroopa algatus (19.04)

3. EELARVEREAD

3.1. Eelarveread (tegevusassigneeringute read ja nendega seonduvad tehnilise ja haldusabi read (endised B.A read)), sh järgmised rubriigid:

19.01.04.01	Arengu- ja majanduskoostöö instrument (DCECI) — Halduskorralduskulud (osa)
19.01.04.02	Euroopa naabruse ja partnerluse instrument (ENPI) — Halduskorralduskulud (osa)
19.01.04.03	Stabiilsusvahend — Halduskorralduskulud
19.04.01	Euroopa ülikoolidevaheline keskus
19.04.02.01	Inimõigused ja demokraatia — Euroopa naabrus- ja partnerlusvahendi (ENPI) alla kuuluvad horisontaalsed ja piirkondlikud meetmed
19.04.02.02	Inimõigused ja demokraatia — Arengu- ja majanduskoostöö vahendi (DCECI) alla kuuluvad horisontaalsed ja piirkondlikud meetmed
19.04.02.03	Inimõigused ja demokraatia — Ühinemiseelse rahastamisvahendi alla kuuluvad horisontaalsed ja piirkondlikud meetmed
19.04.02.04	Inimõigused ja demokraatia — Stabiilsusvahendi alla kuuluvad horisontaalsed ja piirkondlikud meetmed
19.04.03.01	ELi valimiste vaatlemise missioonid — Euroopa naabrus- ja partnerlusvahendi (ENPI) alla kuuluvad horisontaalsed ja piirkondlikud meetmed
19.04.03.02	ELi valimiste vaatlemise missioonid — Arengu- ja majanduskoostöö vahendi (DCECI) alla kuuluvad horisontaalsed ja piirkondlikud meetmed

19.04.04 Ettevalmistav tegevus konfliktide ärahoidmise võrgu loomiseks

19.04.05 Varasema koostöö lõpuleviimine

Tuleb märkida, et kui võetakse vastu ettepanek määruse kohta, millega luuakse rahastamisvahend demokraatia ja inimõiguste edendamiseks kogu maailmas, tuleb üle vaadata eelarve peatüki 19.04 struktuur.

3.2. Meetme kestus ja finantsmõju:

2007 – 2013

3.3. Eelarve tunnusjooned:

Eelarverida	**Kulu liik**		**Uus**	**EFTA osamaks**	**Taotlejariikide osamaksud**	**Finantsperspektiivi rubriik**
19.04	Mittekohustuslikud	Liigendatud[1]/ liigendamata[2]	JAH	EI	EI	**Nr 4**

4. ÜLEVAADE VAHENDITEST

4.1. Rahalised vahendid

4.1.1. Ülevaade kulukohustuste assigneeringutest ja maksete assigneeringutest

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Kulu liik	Jao nr		n aasta	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 või hilisem	Kokku
Tegevuskulud[3]									
Kulukohustuste assigneeringud	8.1.	a	130 673	136 963	141 764	145 825	151 873	320 533	1.027 631
Maksete assigneeringud		b	64 422	101 890	129 824	142 211	150 358	438 926	1027 631

[1] Liigendatud assigneeringud
[2] Liigendamata assigneeringud, edaspidi MLA
[3] Kulud, mis ei kuulu asjaomase jaotise xx peatüki xx 01 alla.

Võrdlussummas sisalduvad halduskulud[4]

Tehniline ja haldusabi (liigendamata assigneeringud)	8.2.4.	c	9 406	10 248	10 599	10 712	11 240	23 866	76 071

VÕRDLUSSUMMA KOKKU

Kulukohustuste assigneeringud		a+c	**140 079**	**147 211**	**152 363**	**156 537**	**163 113**	**344 399**	**1.103 702**
Maksete assigneeringud		b+c	73 828	112 138	140 423	159 923	161 598	462 792	1103 702

4.1.2. Kooskõla finantsplaneeringuga

☑ Ettepanek vastab olemasolevale finantsplaneeringule

☐ Ettepanekuga kaasneb finantsperspektiivi asjakohase rubriigi ümberplaneerimine

☐ Ettepanekuga seoses võib olla vajalik institutsioonidevahelise kokkuleppe[5] sätete (st paindlikkusinstrumendi või finantsperspektiivi läbivaatamise) kohaldamine.

4.1.3. Finantsmõju tuludele

☑ Ettepanekul puudub finantsmõju tuludele

☐ Ettepanekul on finantsmõju; mõju tuludele on järgmine:

5. TUNNUSJOONED JA EESMÄRGID

5.1. Ühenduse meetme lisandväärtus, ettepaneku seotus ja kooskõla muude finantsmeetmetega ja võimalik koostoime

Eraldiseisev temaatiline programm demokraatia ja inimõiguste edendamiseks üle maailma, mis on ka nelja uue rahastamisvahendi ühine eesmärk, on põhjendatud asjaoluga, et demokraatia ja inimõiguste edendamine figureerib kõigi kolme geograafilise rahastamisvahendi (ENPI, DCECI ja IPA) ning stabiilsusvahendi eesmärkide ja abikõlblike meetmete hulgas. Võimalus konkreetseteks sekkumisteks avaneb piirkondlike programmide raames. Demokraatia ja inimõigused on siiski sõna tõsises mõttes ülemaailmse ulatuse ja tähtsusega teemad. Järelikult on vaja, et EL suudaks rahvusvahelisel tasandil välja töötada ja toetada konkreetsed eesmärke ja meetmeid, mis ei ole piirkondlikult ega kriisidega seotud. Pealegi nõuavad ülemaailmsed inimõiguste ja demokraatiaga seotud kampaaniad riikidevahelist lähenemisviisi ning need võivad hõlmata operatsioone nii ELis kui paljudes

[4] Kulud, mis kuuluvad jaotise xx artikli xx 01 04 alla.

[5] Vt institutsioonidevahelise kokkuleppe punkt 19 ja 24.

partnerriikides. Selliste toimingute puhul nagu ELi valimisvaatlused peab ühekordne temaatiline programm tagama poliitika ühtsuse, ühtse juhtimissüsteemi ja ühised tegutsemisstandardid.

5.2. Ettepaneku eesmärgid, oodatavad tulemused ja nendega seonduvad näitajad tegevuspõhise juhtimise raames

Üldeesmärk on panustada demokraatia arengusse ja tugevdamisse, konfliktide ärahoidmisse ja inimõiguste austamisse kooskõlas ELi poliitika ja suunistega ning tihedas koostöös kodanikuühiskonnaga.

Peamiste tegevusvaldkondade hulka kuulvad:

- inimõiguste ja põhivabaduste edendamine sellistes olukordades, kus need on kõige rohkem ohustatud; eriti sõna- ja ühinemisvabadus ning inimõiguste kaitsjate turvalisuse tagamine, mis on kodanikuühiskonna toimimiseks ja demokraatia suunas liikumiseks möödapääsmatu; repressioonide ohvrite toetamine, eriti toetus piinamise ja väärkohtlemise ohvrite rehabiliteerimiseks;

- kodanikuühiskonna rolli tugevdamine inimõiguste edendamise, demokraatlike reformide teostamise ja konfliktide ennetamise valdkonnas, sealhulgas poliitilise esindatuse ja osalemise süvendamine ning kodanikuühiskonda hõlmava dialoogi edendamine lõhestatud ühiskondades;

- väheesindatud rühmade julgustamine, et tagada nende osalemine kodanikuühiskonnas ja poliitilises süsteemis, võitlus igasuguse diskrimineerimise vastu ning vähemusrühmade ja põlisrahvuste õiguste tugevdamine;

- eraldi eesmärgina naiste ja laste õiguste tugevdamine, samuti laste õiguste ja sugudevahelise võrdsuse süvalaiendamine kõigis meetmetes;

- inimõiguste, õigusriigi ja demokraatia kaitsmise edendamise rahvusvahelise raamistiku, eelkõige rahvusvaheliste kriminaalõigusmehhanismide ja peamiste õigusaktide tugevdamine;

- demokraatliku valimisprotsessi suhtes usalduse süvendamine, arendades selleks edasi ELi valimiste vaatlemismeetmeid ning suurendades suutlikkust piirkondlikul ja riiklikul tasandil

Programm:

- on rakendusalalt ülemaailmne, toetades meetmeid rahvusvahelisel, piirkondlikul ja riiklikul tasandil, sealhulgas ELis, kui see võib toetada meetmeid, mis on otseselt seotud inimõiguste rikkumisega kolmandates riikides; edendab ühtset lähenemist demokraatia ehitamisele, inimõiguste kaitsmisele ning tagama soolist võrdõiguslikkust ja konfliktide ennetamise võimet;

- töötab esmajoones koos kodanikuühiskonnaga ja selle kaudu, toetades selle kujunemist tõhusaks osalejaks dialoogides ja reformides;

- annab rahalist ja tehnilist abi operatsioonidele, mida ei saa teostada sobival või tulemuslikul viisil süvalaiendamise kaudu teistesse EÜ programmidesse; nende operatsioonide hulka võib kuuluda ka koostöö rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonidega, kellel on eriteadmised inimõiguste ja demokraatia valdkonnas.

5.3. Rakendusmeetod (soovituslik)

Tsentraliseeritud haldamine

☑ otse, haldajaks on komisjon

☐ kaudselt, delegeerides haldamise:

☐ täitevasutustele

☐ ühenduste asutatud asutustele, millele on osutatud finantsmääruse artiklis 185

☑ riigi avalik-õiguslikele asutustele või avalikke teenuseid osutavatele asutustele

☐ ***Haldamine detsentraliseeritult või koostöös***

☐ liikmesriikidega

☐ kolmandate riikidega

☑ ***Haldamine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega (palun täpsustage)***

Kavandatava määruse artikli 10 lõige 2

6. JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

6.1. Järelevalvekord

Euroopa demokraatia ja inimõiguste algatuse (EIDHR) raames antava abi järelevalve ja hindamine toimus varem neljal tasandil. Esiteks jälgib iga projekti EÜ vastutav isik, kes külastab võimaluse korral projekti läbiviimise kohta projekti rakendamise ajal ning annab projekti lõpetamise järel sellele lõpphinnangu. Teiseks on EIDHR projektid kaasatud tulemuspõhisesse järelevalvesüsteemi (ROM), mille kaudu toimuvad täiendavad väliskonsultantide kontrollkäigud. Kolmandaks toimuvad igal aastal EIDHRi erihindamised, mis hõlmavad konkreetse EIDHRi eesmärgi projekte. Ja lõpuks on EIDHRi projektid kaasatud laiematesse hindamistesse, mida viib läbi välisasjade hindamisüksus, ja mis hõlmavad konkreetset geograafilist piirkonda või sektorit. See järelevalve- ja hindamissüsteem jätkub kavandatava demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi määruse raames.

6.2. Hindamine

2005. aastal viidi läbi kaks EIDHRi erihindamist. Viidi läbi 48 lõpetatud EIDHRi projektist koosnenud valimil põhinev üldise mõju uuring. Pärast erinevate hindamiskriteeriumide, kaasa arvatud abi osatähtsuse ja rakendamise kombineerimist, näitas uuring, et 70% üksikprojektidest sai hindeks väga hea või hea. Kuid uuring näitas, et mitmete projekte elluviivate organisatsioonide arusaamine EIDHRist kui ülemaailmsest programmist on piiratud. Lisaks tuleks abisaajaid ja sihtrühmi rohkem kaasata vajaduste hindamisse ja projektide ettepanekute sõnastamisse, samuti järelevalvesse ja hindamisse. Võimalikke seoseid ja sünergiaid muude EÜ poolt või mujalt rahastatavate meetmetega asjaomastes valdkondades ei ole piisavalt uuritud. EÜst jäi üldmulje kui mitte väga paindlikust abiandjast, kuid rahastamise valdamise korral on saajaorganisatsioonidel sellest suuri eeliseid. ELi nähakse tähtsa osalejana demokraatia ja inimõiguste edendamisel maailmas ning ELi rahastus on sageli märkimisväärne ning tähendab organisatsioonide jaoks ka poliitilist toetust.

Veel üks hindamine hõlmas rassismi ja ksenofoobia vastase võitluse ning vähemusrühmade õiguste suurendamise alaseid projekte ning näitas, et EIDHRi rahastus jõudis selles valdkonnas kõige kaitsetumate kogukondadeni maailma kõige keerulisemates keskkondades. Ehkki uuring ei hõlmanud projekte, mida ei rahastatud, on selge, et ette võetakse olulisi algatusi alates sellistest, mis kasutasid Euroopa rahalisi vahendeid kasulikult, et pakkuda piiratud aja jooksul teenuseid rassismi ja ksenofoobia tagajärgede pehmendamiseks, kuni sellisteni, mis toimusid kõige keerulisemates olukordades, kuid mille käigus kasutati eesrindlikke programmitöö viise, ning mida oleks võimalik jätkata kohalikul vastutusel. EIDHRi vahendid on andnud mõningatele valitsusvälistele organisatsioonidele strateegilise vabaduse viia ellu suuri uuenduslikke projekte, mille elluviimine olnuks ilma ELi toetuseta võimatu ning mis võiksid saada nii oma riigi kui ka rahvusvaheliseks tulevikueeskujuks keskvalitsusele ja kohalikule omavalitsusele, kellel lasub esmane pikaajaline vastutus oma rahva eest. Lisaks suutsid valitsusvälised organisatsioonid olla projektidele teerajajad ning seada kahtluse alla poliitika. Sealjuures lisasid nende osalusmetoodika ja inimõiguste põhimõtted tegelikku väärtust ja edendasid rahvuskildude vahelist usaldust seal, kus ei saa usaldada bürokraatiaid või vastupidi – seal kus valitsuste võimalused on piiratud ning neil ei ole julgust võtta riske vähemuste õiguste ebapopulaarsetes probleemides. EIDHRi kaudu on Euroopa Liit saanud praktikas näidata inimõiguste ja rahvustevahelise koostöö põhimõtteid, mida ta toetab, näidates samal ajal oma pühendumust kodanikuühiskonnale ja toetust vaadete mitmekesisusele põhiõiguste kaitsmisel.

Lisaks esitati eriuuring „EIDHRi mõjunäitajate loomine“. See sisaldab kavandatavaid mõjunäitajaid programmi ja projekti tasandil, samuti juhist EIDHRi partneritele, kuidas oma projektile häid näitajaid luua. Juhis on avaldatud EIDHRi veebilehel. Nimetatud uurimuse tulemus oli aluseks kavandatavate projektide mõjunäitajatele puhul kasutatakse EIDHRi 2005.–2006. aasta projektikonkursi käigus projektide valimiseks ülemaailmsete kampaaniate raames.

2006. aastal on saadud kaks hindamisaruannet, milles käsitletakse EÜ kriisiohje tsiviilaspektide alast väljaõppeprojekti ja Andide inimõiguste programmi. Käesoleva aasta jooksul kavandatakse veel kahe EIDHRi keskset hindamist.

Kavandatava määruse artikli 15 kohaselt jätkub demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi raames antava abi järelevalve ja hindamine samuti kui eelnevatel aastatel.

6.3. Vahekokkuvõte

Kavandatava määruse artiklis 19 käsitletakse määruse rakendamise vahekokkuvõtet. Komisjon esitab 31. detsembril 2010 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles antakse hinnang määruse kehtivuse esimese kolme aasta jooksul (2007-2009) antud abile. Vajadusel võib komisjon teha ettepaneku rahastamisvahendis vajalike muudatuste tegemiseks.

7. PETTUSEVASTASED MEETMED

Viidatakse kavandatava määruse artikli 14 sättele.

8. ANDMED VAHENDITE KOHTA

8.1. Mõju inimressurssidele

Abi juhtimiseks vajalikuks inimressursiks prognoositakse 4,8 inimest (sealhulgas kõik personali kategooriad) iga 10 miljoni euro kulukohustuste assigneeringu kohta aastas. Kogu perioodi peale tähendaks see lisaks 1. aprilli 2006 seisuga olemasolevale personalile prognoositavat kasvu 775 ühikut täistööajale taandatud töötajat järgneva nelja välisabi rahastamisvahendi peale — DCECI, ENPI, stabiilsusvahend ning demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend (EIDHR). Demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi jaoks vajalik ressurss kataks kõik käesoleva määruse kohased meetmed. 2007. aastaks vajalik ressurss on kooskõlas 2007. aasta esialgse eelarveprojektiga.

8.2. Inimressursside üldine rahaline mõju

Võrreldes olukorraga 1. aprillil 2006. aastal rahastatakse meetmete juhtimiseks vajalikke täiendavaid inimressursse haldustoetuskulude assigneeringutest (lepingulised ja kohalikud töötajad). Nad täiendavad muud inimressurssi, kes tegeleb juhtimisega peakorteris või delegatsioonides (ametnikud, ajutised töötajad ja muud).

Hinnangulised kulud on võetud arvesse punktis 4.1.1.

8.3 Võrdlussummas sisalduvad halduskulud (Halduskorralduskulud)

Komisjoni vajadus inim- ja haldusressursside järele kaetakse haldavale peadirektoraadile tehtud eraldise piires iga-aastase eraldusprotseduuri raames.